

GLASNIK

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

Naročnino in dopise
pošiljajte urednistvu
„Glasnik“
Cesta v Log št. 4.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastonj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. I.

V Ljubljani, 12. novembra 1896.

Letnik III.

Na boj!

Zvoni, doni zvon kristalni,
Zvon krščansko-socijalni!

Krščansko-socijalna misel je zopet slavila zadnje dni sijajno zmagoslavje. Dolenje-avstrijski deželni zbor ima nad dve tretjini novoizvoljenih krščansko-socijalnih poslancev. Liberalci so tako tepeni, da ne vstanejo nikdar več. Dr. Lu e g e r je sam nastopil kot kandidat v drugem dunajskem okraju, kjer je največ judov in je vendar sijajno zmagal. Celo v notranjem dunajskem mestu bi bili pri ožjih volitvah zmagali krščanski socijalisti, če ne bi bili vsi nasprotniki skup potegnili. Neizrekljivo smešni so bili nasproti orjaskemu številu kršč. socijalnih volilcev — kandidatje socijalno-, ali bolje: judovsko-demokratske stranke, ki so nastopali po več okrajih.

Lepo in vspodbudno je bilo, da sta se n. pr. volitve udeležila tudi k a r d i n a l G r u s a in n a d š k o f A n g e r e r. Delali so, z navdušenjem so se poprijeli vsake priložnosti, da bi povspešili krščansko-socijalno prepričanje v ljudstvu in sedaj zmagujejo — naši bratje na Dunaju in po celi Dolnji Avstriji. Sreče našega cesarstva je krščansko socijalno. In v malih luknjah po deželah se še drži liberalizem. Ali ni to sramotno?

Kaj pa je posebno povspeševalo neutrudno agitacijo in s tem tudi njene vspehe?

Gotovo je, da je temu največ pripomogla vedno bolj razširjajoča se revščina delavskih stanov. Nikjer se tako dobro ne vidi, kam pripelje judovski liberalizem, kot na Dunaju in zato je tudi tam dobil najpreje svoje zaslužen plačilo.

Dalje je natora sama hotela kake višje hrane, višjih mislij, kot samo zabavljanje proti veri, cerkvi in f. . . m. Ljudje so pridno, kot so jim naprej trobili judovski listi, zabavljali dobrih 30 let; a vse zabavljanje ni družega prineslo, nego razdivjanost med množice, osurovelost med mladino in propad ožjim stanovom. Zabavljali so proti popom; med tem so pa veliki kapitalisti lovili zase milijone. Ljudje so zato hoteli kako plemenitejšo misel, čutili so potrebo — pozabljenega krščanstva. Zavedali so se, da tako ne more iti

več dalje, da je treba družabne preosnove; postali so socijalni. Izprevideli so pa, da je vsaka preosnova brez višjih božjih vodilnih načel prazna in nerabna; zato so zopet oživeli v krščanstvu. Tako so postali krščanski socijalisti.

Naš list zastopa iste nazore, ki vodijo dunajske junake k zmagi. Pri nas je delo težje, ker imamo sicer nasprotnikov več nego dovolj, toda vnetih, gorečih apostolov za našo stvar nam primanjkuje iz dveh glavnih vzrokov: 1. ker manjka pravega znanja in temeljite izobrazbe v namenih, po katerih mora težiti družba in 2. ker je strah pred tako imenovanim klerikalizmom ali pred črno suknjo tako čudovito velik.

Ko stopamo danes v tretjem letniku prvič med svoje bralce, prosimo jih, naj pred vsem pomagajo, da se odstranita ti dve oviri med Slovenci, vzlasti po mestih. Pojasnjujejo naj prave nazore in pobijajo naj zmote. Razglašajo naj, da hoče krščanski socijalizem na temelju krščanskih načel pravično urediti vsó sedaj tako skvarjeno družbo in tako vrniti delu in delavskim stanovom njihovo čast in dostojanstvo.

1. Krščanski socijalizem je najpreje krščansk. Kristusova vera, kakor jo oznanja katoliška cerkev, je voditeljica za vse posameznike in za vse narode. Kedor hoče biti pravi krščanski socijalist, mora biti pred vsem veren, Bogu in cerkvi vdan. Brez tega je vse drugo brez pomena. Živa vera v srcu in dejanju je temelj krščansko-socijalnega prepričanja.

2. Krščanski socijalizem je demokratičen v tem pomenu, da upa od ljudstva zmage. Ljudstvo se mora zavedati svojih pravic in dolžnostij in — vse se bo doseglo. Pijavke, ki sedaj sesajo ljudstvo, se morajo uničiti. Ljudstvu dajmo nazaj, kar je njegovega in vzlasti delavcem priborimo take razmere, da bodo mogli človeku dostojno živeti. To je pravi demokratizem.

3. Kršč. socijalizem se bori za politično samostojnost upravičenih, vzlasti delavskih stanov. Delavci naj odločujejo o svojih zadevah, kmetje o svojih, obrtniki o svojih brez nepotrebnih jerobov po raznih uradih; sami naj se tudi sodijo o svojih stvaréh, pa ne bo toliko in tako dražih pravn. Politična samo-

Naročajte „Glasnik“!

stojnost organizovanih stanov je naša tretja pogiativna zahteva.

4. Krščanski socializem zahteva konečno tudi gospodarsko samostojnost delavskih stanov. Kar delavski stanovi proizvajajo, to je njihovo in samo oni imajo pravico ukrepati o tem. Sami naj združeni v trdne zveze si skupno pomagajo pri pridelovanju in proizvodanju, brez prekupcev naj sami svoje izdelke in pridelke prodajajo in s tem odsekajo žile, po katerih vre vsa gospodarska kri v kapitalistovske verthajmarice. Sedaj ne moremo niti govoriti o stanovih, marveč vsa družba se pričinja deliti v dva dela: v bogatine in — reveže. Če pojde tako dalje, se bo ta delitev popolnoma izvršila. Mi hočemo zato vrniti stanovom zopet njihovo vrednost in samostojnost. Mi hočemo iz ozganizovanih, združenih stanov obstoječo družbo, ne pa peščico organizovanih milijonarjev, ki sesajo moči nebrotnemu, razdruženemu ljudstvu. Naši nasprotniki so torej kapitalisti in njihovi pristaši — liberalci; poleg njih pa tudi socialni demokratje, ki nočejo nič vedeti o stanovih, še manj pa o krščanstvu.

Misel je lepa in vzvišena. Naprej zastava naša! Pojmo v boj zanjo. Vredna je našega truda in največjih žrtev! Pred vsem je treba vstrajne, žilave agitacije. Združimo se vsi jednako misleči in agitujmo za svoje misli, za svoja društva, za svoje časopisje brez strahu z veselim upanjem.

Skup držimo in Boga molimo,
In Mariji svojo stvar zročimo,
Svojo stvar in svojo zvezo sveto,
Pa prinese sreč nam novo leto!

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani je izdalo v 43., 44. in 45. tednu 55 glđ. 90 kr. za podporo svojim obolelim članom. Č. g. Vacl. Vondrašek, kaplan v Št. Jerneju, je podaril društvu v podporo 2 glđ. Bog povrni temu g. dobrotniku stotero, kakor tudi vsem p. n. gospodom podpornim članom, ki so se blagohotno odzvali naš prošnji! Ob enem prosimo vse one gospode, kateri se niso vposlali letnega doneska, naj bi blagovolili to storiti, kajti zima in ž njo večje število bolnih delaveev trpinov je že pred durmi.

Javen shod, katerega je priredilo slov. katoliško delavsko društvo minulo nedeljo dne, 8. t. m., v zimskem salonu Ferlinčeve gostilne, se je obnesel vrlo dobro. Na dnevnem redu je bila razprava o bolniških blagajnah, domovinskem zakonu ter volilni pravici za mestni zbor. Obširneje poročilo objavimo prihodnjič; za danes le omenim, da se je vnela pri prvi točki zelo živahna debata, katere so se vdeleževali g. dr. Gregorič, Gostinčar, Jakopič in dr., ter da se je sklenilo več raznih sklepov, tako gledé zavarovanja za starost in onemoglost, gledé volilne pravice ter kaznencev. Vse govore, ki so trajali skoro tri ure, so mnogoštevilni navzoči burno odobrvali.

Iz Zagorja. (Kdo je lažnjivi Kljukec?) Dunajska podgana, pardon »Delavec« prinaša zadnje čase dopise iz Zagorja, kjer so nagromadene laži po judovski modi. Neko nedeljo v oktobru smo napravili shod in nanj povabili tudi rudeče. Prišlo jih je 27 s Čobalom na čelu. Povedali niso seveda nič novega, tembolj pa so prežvekovali stare fraze in psovke iz »Delavca«. Mi smo se jim seveda smejali, ker se nam vkljub socialnim odrešenikom in sokolom še vedno prav dobro godi. Malo nas je sicer ali pa dosti, kakor se vzame, pa nas še niso pohrustali in nas tudi ne bodo. Rudeči so se ga malo preveč »nasekali« — zato so se tudi v »Delavcu« tako lagali. Pravijo, da je naš ud Koder nazdravil »avstrijskemu cesarstvu«. To je laž. Nazdravil je avstrijskemu cesarju in ne samo malo mož, kakor piše podgana, ampak vsi možje, razven socialnih demokratov, so to zdravico z navdušenjem vsprejeli. Ko zazvoni Ave Marija, je Koder vstal in molil angeljsko češčenje. Neko rudeče človeče se je pa oglasilo: »Kaj? Angeljsko češčenje moliti? Pojdimo ven!« Drugi po so bili toliko prefrigani in nedosledni, da so ostali v dvorani, ko smo molili angeljsko češčenje, in se smejali. Po angeljskem češčenju je še govoril Čobal in mi smo mu pokazali svojo zadovoljnost za vsako besedo z živijo in s ploskanjem. Ko je Čobal uvidel, da nič ne opravi in da ga imamo za norca, jo je popihal iz dvorane s svojo surovo gardo, ki so zmerjali kapelana očitno za hinavca, lažnika, oduhu (?!?) itd. Kako pa piše »Delavec«? Pravi, da so nas socialni demokratje takrat zapustili, ko je dal kaplan znamenje za odhod in da smo mi, ko so rudeči že odsli, molili angeljsko češčenje. To je taka čifutska laž, da jo more le kaka podgana zvaliti. Kaplan ni dal nobenega znamenja za odhod; nihče ni videl znamenja, tudi rudeči ne, ker ga sploh dal ni. Tako zna lagati samo dunajska podgana, lažnjivi Kljukec »Delavec«. — Dne 25. oktobra so napravili rudeči shod pod milim nebom, ali po domače, »pod hruško«. Velikanska gruča poslušalcev je bila tu pri krščanskem nauku, katerega je imel učenjak Kristan. Ta boritelj za »svobodno misel« je rekel na Dunaju pri nekem shodu, da uči samo socialna demokracija pravi Kristusov nauk. Prvi svoj krščanski nauk je imel torej Kristan v Zagorju ob 2. uri popoldne, v nedeljo 25. oktobra. Katoličani so imeli seveda krivoverski krščanski nauk v zagorski farni cerkvi, tudi ob 2. popoldne, kjer je bilo zbranih še več ljudi kakor pod hruško. Ker je pa imel krščanski nauk v cerkvi zagorski kaplanček in potem še litanije in dve poroki, ni vtegnil priti h Kristanovemu krščanskemu nauku. Ker pa Kristan tega ni vedel, ker bi se potem gotovo ne jezil pod hruško, da kaplana od nikoder ni, mu bodi na tem mestu povedano. Kakor po »Delavcu« posnamemo, je rekel Kristan-učenjak, da »kaplanček« res že kar neumno rogovili po »Glasniku«. Teh besedij mu kaplanček prav nič ne zameri, ker ni vsem ljudem neumno to, kar se Kristanu »neumno« zdi. Toda eno je Kristan — ki pravi Kristusov nauk uči — tako neumno bleknil, da tako neumne še nikdar zinil ni. Rekel je, da kristjanje pošiljajo v Rim zbirko de-

narjev za papeževo osebo, ne pa za splošne interese, za splošni blagor. Naj se da torej pravi kristjan Kristan poučiti od »krivoverca«. Darovi so najpreje prostovoljni, služijo v blagor vsemu katoliškemu svetu za vzdržavanje misijonskih postojank, za sirotišnice, bolnišnice itd. po tujih deželah, t. j. za splošne interese, za splošni blagor. Denarji naših rudečkarjev pa gredo v mošnjo Čobalovo in sicer 30 gl. na mesec in morda tudi v vašo, gospod Kristan, »pravi kristjan«! To je razloček! Ponavljal je v svojem krščanskem nauku Kristan staro pesem, da je le v socialni demokraciji odrešenje sveta. Gospod Kristan, mi vam svetujemo, da si kupite »lajerkosten« in hodite od hiše do hiše s to pesmijo, boste — še več dobili na mesec, kakor sicer dobivate! — Slednjič še eno Čobalu. Na našem shodu je rekel Čobal da ima princ Lihtenštajn nekje graščino z veliko sobami, ki so popolnoma prazne, hlapci njegovi morajo pa spat v hlevih! Brrr! Vi imate na razpolago Erjavčev salon pod hruško, ki je cel teden in polovico nedelje prazen! Čobal je torej princ Lihtenštajn pomanjšal seveda! Dajte, dajte, Čobal, ta salon za stanovanje o nim, ki so zgubili stanovanje pri naših ljudeh in za one reveže, ki zastoj čakajo, da bi jim po »zapovedi« Jezusovi razdelili svoje premoženje tistih 30 gladkih goldinarčkov na mesec, katere dobivate za svoje »delovanje« in »postopanje«. Pomislite, koliko socialnih demokratov mora spat po hlevih in v stanovanjih, da se Bogu usmili, vaš, ali prav za prav Erjavčev salon pa — tako veličastno — prazen! Kaj ste vi potem takem, vi socialni agentje in agitatorji? »Hina vci, farizeji, kačja zalega!!« — Krščanski socialisti — ne vdajmo se!

Iz Solnograda. Cenjeni Glasnik! Ker sem pri nekem shodu v ljubljanski kazini slišal gospoda Brozoviča, da je vse jedno, ali je pravica krščanska, ali turska, ali socialna, ali menda tudi od uzmovičev, da je le pravica, hočem danes nekoliko opisati najnovejšo pravico socialnih demokratov in najnovejšo njihovo bratovsko ljubezen. Najpreje Vam moram namreč poročati, da imam dva tovariša soc.-demokrata, ki sta, kakor se hvalita, bolj pri prvakih. In, hvala Bogu, pri teh dveh tovariših opazujem vse socialno-demokratske čednosti, namreč hinavščino, veden prepir, nevoščljivost, pretep in pa splošno ravnopravnost, a te presnete čednosti Vam moram nekoliko bolj natančno razložiti. Dva sva namreč »pritepenca« imenovana od tovarišev, ker krščanska socialista, in to Vam imamo veden somenj. Ta dva socialista bi naju menda na solati snedla, a ker sva tudi midva korenjaka, naju ne moreta. Rada bi naju spravila iz delavnice, pa ne gre. In ker ne gre drugače, prepirata se sama med seboj same jeze in nevoščljivosti in si grozita s pretepom prav po socialno-demokratski veri, da človek ne ve, ali je med opicami ali med ljudmi. To vam je lepa bratovska ljubezen, saj

še tovariš tovariša ne more videti. — Pa kaj hočem še dalje opisavati svoje tovariše, saj sem se že v Ljubljani prepričal o ljubezni socialnih demokratov do slovenskih delavcev, ker sem bil par mesecev tudi pri rudečkarjih. Ko sem bil nekoč pri nekem društvenem shodu, je rekel med drugim tudi neki sodrug, da so slovenski delavci preneumni, da bi jih potolkli. In zakaj? Zato, ker ne pristopijo k socialno-demokratski stranki. Kaj ne, Brozovič, ta je prava po Vaših mislih, to je lepa ljubezen do delavcev. Ako Vas ne bode kak sodrug ubogal, pa ga bodete kar po domače potolkli! In vedite, ravno zaradi teh besedij sem izostal iz splošnega delavskega društva, ker sem jaz slovenski delavec in se hočem ravnati po svoji pameti, ne pa kakor mi bodete Vi ukazovali. In če bi Vas ubogal, bi mi morebiti slovensko govoriti ne pustili. To Vam je lepa »internacionala«. Ako sem v delavskem društvu slovensko govoril, so se mi sodrugi posmehovali ter me vpraševali, če ne znam nemški, kar je seveda bolj »nobel«! Ko sem sedaj potoval, sem v Monakovem prišel k nekemu delodajalcu, ki je potreboval delavca. Pridem k njemu in me takoj vpraša, če sem pri strokovnem društvu. (Bil je namreč soc. demokrat.) Ko je dobil primeren odgovor »ne«, me je nadalje vprašal, če sem soc. demokrat. Ko je zvedel, kakšne vere da sem, kaj mi je rekel? »Vas ne vzamem, ker niste soc. demokratično izobraženi in ker niste v strokovnem društvu.« — Silo si štejete tudi med vaše pravice, ker prisiliti hočete vse delavce pod vašo stranko, menda ste si vzeli geslo za nas krščanske socialiste. »Pod našo zastavo, ali pa pogini, drugače ti ne dam zaslužka, če nisi socialni demokrat.« Gosp. soc. dem., le potegujte se za svoje čednosti in pravice, ki so po moji pameti le: nevoščljivost, hinavščina, surovost, sila in pa ljubezen do bližnjega, namreč, kar mu moreš škodovati mu škoduj, če je pa krščanski socialista, naj pa le pogine, ti mu ne daj zaslužka! Pa zadosti naj bode. Če so gosp. soc. demokratje še radovedni, jim prihodničj kaj več poročim tudi o tukajšnjih solnogradskih socialnih demokratih, ki se tudi zelo uljudno obnašajo, kakor se v delavskih listih govori. — Bratje krščanski socialisti, mi pa zahtevajmo vedno in povsod jedino le krščansko pravico in krščansko ljubezen do bližnjega, ki se pa, hvala Bogu, drugače glasi kakor od nasprotnikov naših in prepričani bodimo, da bodemo vedno in povsod zmagovali z njo, dokler ne bode zmaga popolnoma naša.

Politika po svetu.

Domovinska pravica. Državni zbor je vsprejel preosnovno domovinskega zakona. Preosnova, koja nam daje naše zakonodajstvo, ni popolna ter povsem zadosujoča vsekako opravičenim zahtevam delavskega ljudstva. Vender je pa opaziti tudi v tej postavi napredek zakonodaje v social. smislu. Do sedaj ni bilo

iz lahka dobiti domovinske pravice v kakem drugem kraju. Kedor je hotel preiti iz svoje domače občine v drugo in tam dobiti domovinsko pravico, je moral izpolniti gotove pogoje in imeti tudi nekaj pod palcem. Zahtevalo se je od vsacega, da dokaze svoj gmotni položaj, svoje privatne odnose glede družinskih razmer in plačati je moral vsekako, posebno po mestih, visoko takso, ako je hotel biti član tiste občine. S kratka, zakon je bil tak, da je navadnemu delavcu in naj je bil isti še tako pošten in na dobrem glasu, popolnoma onemogočil dobiti v drugi občini domovinsko pravico. Da je bilo to zelo krivično, je na prvi pogled jasno. Delavac, ki je delal 20 ali pa še več let v kaki »ptuji« občini, je gotovo s svojim delom koristil največ tistemu kraju, v katerem je živel. Tam je delal in s svojim delom koristil tudi oni občini, tam je porabil svoj zaslužek in s tem podpiral občino. Toda, ko ni mogel več delati in ga je tisti, pri katerem je pustil svoje moči, vrgel na cesto, potem ga tudi dotična občina ni hotela več v svoji sredi, »ker je berač nadležen in škoduje občini.« Ako tak človek ni hotel ali mogel naglo pobrati svojih »stvari« in odnesti svojih kostij iz tistega kraja, iztirali so ga s silo — po »šubu«. Prišedšega zopet v »svoj kraj«, pogledovali so ljudje zaničljivo, poslušati je moral razne psovke in zabavljice, ker so ga morali živiti ljudje, ki ga niti poznali niso. Sedaj se bode to spremenilo. Vsakdo, ki živi nepretrgano deset let v jedni občini, si je s tem pridobil tudi tam domovinsko pravico. S tem se bode nekoliko olajševalo delo odgonskim uradom. Ker se bodo pa občine gotovo varovale novih priseljencev, bodo morali biti delavci zelo previdni, da si pridobe pravico do domovinske pravice v tujih občinah. Določba, da mora biti vsakdo nepretrgoma deset let v kakem kraju, bo marsikomu delala v tem oziru težave. Posebno po mestih bodo strogo pazili na »potepuhe« in gorje delavcu, ako ga kje za kako malenkost pritisne roka moža pravice, takoj ga bodo vsaj za 24 ur odpodili iz občine. S tem bi bila pa tudi izgubljena domovinska pravica v tisti občini za novih deset let. Da se občine branijo tega zakona, je umevno, ker je vsaka občina navezana »skrbeti« za svoje reveže, kateri se bodo v nekaterih občinah izdatno pomnožili. Mi se iz svojega stališča za domovinsko pravico v tem smislu ne ogrevamo posebno, ker z domovinsko pravico samo še ni odpravljeno uboštvo onemoglih delavcev. Najboljša domovinska pravica bi bila po našem mnenju »zavarovalnica za starost in onemoglost ubožnega delavskega ljudstva. Ko bi bil vsakdo zagotovljen svojih potrebščin glede na starost ali nezmožnost za delo, potem bo vsakdo brez domovinske pravice povsod doma, nihče ga ne bode preganjal in nikomur ne bode v nadlego. Vsakdo bo pa tudi z dobrim upom pričakoval častitljive starosti, v kateri bo mogel uživati brez skrbi sad svojega trudopolnega življenja. To bi bila najboljša domovinska pravica.

Lepa zveza. Kakor poročajo nekateri listi, mislijo na Dunaju narediti pri prihodnjih državnozborskih vo-

litvah liberalci in socijalni demokratje nekako zvezo, s pomočjo katere upaje vreči krščanske socijaliste. Ako se to vresniči, potem bomo imeli pač priliko občudovati tudi javno koketovanje »denarnega zaklja s proletarijatom.« Gotovo je, da socijalna demokracija ni nič drugega kot izrodek liberalizma in da jo liberalni židovski kapitalisti podpirajo z denarjem iz gotovih vzrokov in namenov. Ta zveza bi pač tudi jasno pokazala, koliko je soc. demokrat. stranka delavska stranka. Ako se bodo družili delavci z najgorjimi svojimi tlačitelji — z židovsko-liberalnimi kapitalisti, potem je pač najgorja laž trditev soc. dem., da skrbe za blagor ljudstva. Še celo socijalni demokratje obsojajo torej podlost svojih časopisov.

Mažarske volitve. Ni hujše sramote za naš omikani čas, ko so bile minule mažarske volitve. S puško in bajonetom, s kolom in z zapori si je pridobila vladna stranka 280 poslancev izmed 413. Vsak nepristranski opazovalec je trdil, da bi morala zmagati katoliška ljudska stranka v večini, če bi bila vlada količkaj pravična ali vsaj toliko krivična, kot so drugod vlade pri volitvah. Pa kaj se hoče. Če je imel n. pr. kandidat ljudske stranke zagotovljenih 1200 glasov, vladni pa samo 600, so orožniki in policaji razgnali kat. volilce ali jih nad polovico čuvali kje zaprte, dokler niso bile volitve končane itd. Kri je tekla skorej na vsakem volišču. — Kedor ni drugače ubogal, so mu razbili glavo, ga zabodli ali ustrelili. Umrjenih je bilo veliko število. Tako se moramo še čuditi, da so mogli pridobiti 22 poslancev. Opozicijske stranke nameravajo izdati v štirih jezikih natančen popis, kako divje se obnašajo mažarski vladni hlapeci.

Na Nemškem se je nedavno razkrila grozna umazanost bivše tamošnje vlade. Dobro je znano, da ima naša država z Laško in Nemsko zvezo. Bivši nemški kancler je pa isti čas, ko se je vezal z nami, za hrbtom delal zvezo z Rusijo proti nam in Francoski. Zato se je ruski car popolnoma odvrnil od Nemcev in se jel bratiti s Francozi. To grdobijo je Bismark iz nevolje nad cesarjem te dni razkril. — Prebivalstvo mesta Opalenice je bilo pred kratkim toženo zavoljo upora. V tem mestu stanujejo Poljaki. Ko je prišel med nje delit zakrament sv. birme poznanjski nadškof, ga je neki protestantski uradnik Karnap grdo razžalil. Ljudje so se vjezili in so Karnapa nekoliko naklestili. Pri razpravi se je pokazalo, kakšen surovež je Karnap, pravi brat tistih nemških omikonoscev, ki v Afriki pobijajo zamorce in skrunijo njihove ženske. Pač boljše in primernejše bi bilo, da bi Nemci izdali zakon v obrambo nevojakov proti vojakom. Zadnji čas so trije nemški častniki pokazali na treh različnih krajih svojo surovost. Brez povoda, iz same naganjivosti so bili do smrti zabodli, oz. težko ranili tri nevojake, češ da so jim razžalili njihovo čast. S takimi dogodki se pač ne širi slava nemškega rajha.

Severno-ameriške volitve so končane. Predsednik zveznim državam bo Mek-Kinli, ki je dobil 312 glasov; njegov nasprotnik Brién je dobil le 135 moza na svojo stran. Prvi zagovarja zlato veljavo in poleg

tega podpira vstase na Kubi. Drugi pa je pristaš dvojne veljave in zahteva, naj bi se razmerje med srebrom in zlatom določilo tako, da bi jedna kila srebra bila jednake vrednosti z jedno kilo zlata in da bi smel vsakdo na svoj račun dajati kovati srebrnega denarja, kolikor mu drago. Nobeden teh dveh mož nima vsega prav. Mek-Kinli-ja so sicer podpirali kapitalisti, toda tudi Brién-ova zmaga bi ne bila koristila — delavskim stanovom.

Socijalni pogovori.

Socijalni pregled. Fabrikacije v naši državi se upi-

Razvedrilo.

Kdo kvari ljudstvo?

(Po Bolandenu priredil Jože Volc.)

Poletni dvorec kneza Kajetana Gozdinjskega stoji na mali višavi in se prijetno loči s krasnimi nasadi od ostale okolice. Vihrajoče bandero vrh stolpa naznanja, da je deželni knez doma. Vsako leto že spomladi rad zapusti velikomestni šum in se preseli na deželo v zdravo ozračje svojega tihotnega poletnega doma. Dasi je knez le male državice, skrbi vendar, da so podložnim v uporabo vse najnovejše pridobitve velikih držav. Ima zbornico poslancev — različne ministre — mnogo vojakov — obilno uradnikov — vseučilišče s profesorji, ki so času primerno izobraženi in imajo v poduku popolno prostost — nemalo izgojevalnih zavodov brez verskih zavor — brezverske ljudske sole — v svojem glavnem mestu Gozdinju tudi gledališče, kjer se igrajo igre brez one sitne resne npravne primesi — in vkljub vsem tem pridobitvam in navzlic rodovitnosti zemlje se tudi nebroj nezadovoljnih podložnikov.

To zadnje, namreč nezadovoljnost podložnikov, pogosto sili kneza k resnemu premišljevanju. V nemi samoti in tihoti se mu dan na dan usiljujejo mučne misli. Ta razbiranja pa so ga tudi privela do sklepa, ki je prav toli nenavaden kot hvalevreden.

Knez Kajetan, globoko v misli zatopljen, stopa po zračni dvorani svojega poletnega doma gori in doli. — Tako živahno je njegovo premišljevanje, da nevede dokazuje z rokami in se glasno meni sam s seboj. In ker je ves zamaknjen v zadevo, niti ne opazi moža, ki se po mehkih preprogah bliza iz predsobe ter stopi v dvorano. Mož se začuden ozre na kneza, zadovoljno se nasmehne in postoji pri vhodu.

»Nezadovoljnost že narašča, mej ljudstvom vre in se nekaj kuha,« govori knez. — »Ni je prikazni brez vzroka — kaj pa je vzrok temu ljudskemu vrenju in grozečemu gibanju? Kolikokrat sem to vprašanje že stavil svojim svetovalcem in ministrom! A njihovi odgovori me niso zadovoljili. Ze nekaj let sem trdijo: ljudstvo je premalo omikano, odtod nevšečnost in nezadovoljnost. A ta izgovor je jalov. Od ljudskih do visocih sol so učna sredstva času primerno urejena in skoro cez mero pomnožena — a vendar je vse neza-

dovoljno. Pomanjkanje omike torej ne more biti vzrok grozečemu ljudskemu gibanju. — Množica tistih, ki nič nimajo, hujska, — odtod nezadovoljnost: trde mi svetovalci. A tudi to ni pravo! V vseh casih so bili reveži in nemanici in vedno jih je bilo zdatno več ko bogatinov. Tudi reveži so lahko dobri podložniki. Revščina sama ob sebi državnemu redu ni nevarna. — In vendar ima nedvomno tudi to vrenje svoje vzroke in te vzroke moram spoznati. Hočem se poučiti. Cesar ministri in svetniki ne vedo, ali mi pa nočejo razodeti, o tem se hočem sam po neposrednem občevanju z ljudstvom poučiti. Nepoznan pojdem mej ljudi. Na cestah, na javnih trgih, v krčmah, povsodi hočem raziskovati in motriti ljudsko življenje v njegovem gibanju in vrenju. — Nikdo me ne bo spoznal, da sem knez; tako temeljito sem spremenjen in predrugačen, da niti sam sebe več ne poznam.«

Ob teh besedah stopi pred veliko ogledalo, ki je kazalo vso njegovo postavo, ter se ogleduje.

»Ha, — ha, — moj služabnik Emil je res mojster, — čarovnik! Nikdo me ne spozna!«

Ob teh besedah opazi v ogledalu moža, stoječega ob nasprotni steni. Presenečen se knez obrne in stopi k tujcu.

»Kaj je to? Kako pridete tu sem? Kdo ste?«

Mož se prikloni.

»Da je čarovnik Emil Vašo visokost tako prekanil, to je zanj velika hvala,« odgovori tujec. Glas ga je izdajal.

»Ah, vi ste, Emil? Pa kako spremenjeni! Lastna mati vas ne bi spoznala. — Ali pač tudi mene ne bodo spoznali? Silno neprijetno bi mi bilo, ko bi me na raziskovanju spoznali.«

»Glede tega bodite, visokost, popolnoma mirni. Ze to, da sem vam odstrigel polno brado in vam jo pustil le nekaj ob ušesih, vas prikriva pred vsakomur. Črno pobarvane obrvi, brada in lasje — nikdo vas ne spozna, da ste deželni knez, visokost!

»A glejte, da me tudi vi ne izdaste, varujte se, da me ne nazovete kneza. Jaz sem posestnik Viljem Logar. — Ali ste poslali moj kovčeg v mesto?«

»V hōtel »pri rimskem cesarju,« kakor ste gospod Logar veleli.«

»Dobro, — idiva!«

Knez in služabnik zapustita dvorec in korakata do četrt ure oddaljenega kolodvora. Mejpotom ju srečujejo ljudje, a nikdo deželnega kneza ne pozdravi — dokaz, da ju nikdo ni spoznal.

Dva uradnika knežjega oskrbništvā jima prideta nasproti ter ju radovedno merita od petā do temena.

»Najbrže dva pohajača, ki sta pri knezu beračila,« reče jeden.

Gospod Kajetan ga čuje in se nasmeje. »Izvrstno — varna sva!« reče.

V čakalnici kolodvora naleti knez na gospoda, ki se mu je takoj s početka prikupil. Tujec je bil nena-

vaden po vnanjosti in v vsem vedenju. Gladko obriti obraz je oživljalo dvoje svetlih, ostrozročih očí; plemenite poteze so pričale o napornem duševnem delovanju. Njegovo vedenje in vse kretanje je bilo prav tako neprisiljeno in naravno, kot skromno in ponižno. Pozdravu vstopivšega kneza se odzove z nemim poklonom in dalje zre skozi okno proti višavi, kjer so se dvigali svetli zidovi knežjega dvorca iz zelenega venca nasadov in se belili v solncu.

Gospod Kajetan opazuje prikupljivega tujca in videti je bilo, da bi bil z njim rad pričel razgovor. Zveseli se, ko oni v hipu stopi pred njega.

»Oprostite gospod, da vas nadlegujem!«

»Prosim, — prav rad ustrezem!«

»Morda mi veste povedati, čegav-li je oni lični, krasni poletni dvorec?«

»Deželnega kneza Kajetana Gozdinjskega.«

»Res, prav knežji dvorec! Zahvaljujem vas, gospod!« reče tujec hoteč z lahničnim poklonom pretrgati razgovor. A knez ne odstopi.

»Tujec ste v tej okolici?«

»Vprvo sem danes tukaj; obiskal sem le-tam ono veliko sukнено tovarno in zdaj čakam brzovlaka v Gozdinje.«

»Drzen sem sicer — a vendar naj vas vprašam: ste li strokovnjak v tovarniških zadevah?«

»Učenec!« odvrne tujec in razlaga dalje: »Zanimam se za vse družabne prikazni našega časa. Poučavam razmere, ker pišem kulturno zgodovino sedajnosti, in hkrati se resno prizadevam, da spoznam deloma po osebnih izkušnjah, deloma po občevanju vse sloje družabnega življenja.«

»Častna naloga, tem hvalevrednejša, čim resneje se kdo bavi z njo«, hvaleč dé gospod Kajetan. »Srečen sem, da sem naletel na vas. Tudi jaz bi se po opazovanju in občevanju rad poučil o družabnem življenju, a le za svojo osebo. Ne pripadam namreč uplivnemu stanu pisateljev.«

Pri teh besedah seže v žep in poda tujcu vizitnico, na kateri je bilo zapisano: Viljem Logar, posestnik.

Da zadosti zahtevam olike, poda tudi tujec svojo karto. Knez bere: »Karol Kogon, doktor modroslovja in filologije.«

Drug drugemu se priklonita.

»Ponavljam, gospod doktor, da sem veselo presečen, ker sem se z vami sešel. Ker imava oba enake namere in tudi isto pot, prosim vas, da se smem vam pridružiti, vže zastran tega, ker imate izvestno, gospod doktor, bolji dar opazovanja, kot jaz. Imejte me za nedolžnega učenca!«

»Častno je zame to zaupanje, gospod Logar! Peljiva se toraj skupaj v glavno in prestolno mesto Gozdinje!«

Prihajajoči vlak prekine razgovor. Kogon vrže svoj kovček na paketni voz, oba opazovalca stopita v kupé, brzovlak oddrú in v desetih minutah zavozi na kolodvor Gozdinje.

»A vas smem povabiti v gostilno, pri rimskem cesarju?« vpraša knez.

»Kot dogovorjeno, ostanem vaš spremljevalec, go spod Logar!«

»Oddajte, prosim, mojemu služabniku marko za prtlljago, — on bo vse točno oskrbel.« (Dalje sledi.)

Socijalni pogovori.

Socijalni pregled. Fabrikantje v naši državi se upirajo sedanjemu vplačevanju zoper delavske nezgode. Že tako se odtegnejo, kadarkoli se morejo, a sedaj bi se radi še bolj oslobodili. — Prihodnjega presence bo menda enketa za bolniške blagajne. Ni nam znano, kakšne izvedence misli vlada poklicati iz slovenskih dežel. Zahtevamo pa, da se pri tem znatno vpošteva — najmočnejša stranka med delavskimi stanovi, t. j. — krščansko-socijalna. — Minister Glanc je dné 9. t. m. razkril vso ogromno revščino sedajnih obrtnih zadrug. Povedal je, da je 5217 obrtnih zadrug, da pa med njimi samo 32, reci dva in trideset praktično izvršuje svoj namen s tem, da imajo svoje zaloge surovin, skladišča in skupne prodajavnice. To se pravi 5185 avstrijskih obrtnih zadrug je samo za preveč in pokoro obrtnikom, ker nimajo nikogar, da bi jim pomagal. — Z zadnjega socijalno-demokratskega shoda v Goti na Nemškem je zanimivo, kako hočejo judje vse spraviti pod se. Dozdaj imajo vse večje socijalno-demokratske časopise judje v rokah; tako n. pr. Sächs. Arbeiterzeitung — jud Gradnauer, Münchener Post — jud Kohn, dunajsko Arbeiterzeitung — jud Adler. Samo »Vorwärts« ima nejud Libkneht v rokah. Dasi ta stari socijalist nima kar nobene vere in nobene sledi kakega protijudovskega duha, ga vendar judje ne morejo. Že večkrat preje in pri gotskem shodu so zopet zabavljali proti 71 letnemu starcu, da njegov list ni dober, Juda Braun in Kvark bi rada prišla pri listu na krmilo in zato sta zabavljala proti Libknehtu. Nam ta mož seveda ni prijazen. Toda milujemo ga vendar-le, da mora na svoja stara leta skušati toliko nehvaležnosti od lastnih »sodrugov« zato, ker ni jud. — Nedavno je iz Kartavske kaznivnice prišel domu morivec, ki si ji za 24 let kar je bil zaprt prihranil 700 gld. s tkanjem. Sicer umirajo tkalci glada. Če bo torej tkalec hotel kaj zaslužiti, moral bo — v ječo. — Socijalni demokratje so zopet pokazali, kako se bo godilo delavcem pod njimi. V belgijskem mestu Gentu imajo tvornico z imenom »Vorruit«. Vodi jo socijalist Anseele. V ti tvornici so nekatere delavke delale po 16 ur na dan in od plače, ki so jo zaslužile nad 10 ur, jim je Anseele trgá po 40%. Sodišče ga je prijelo in njega in 4 njegove »sodruge« obsodilo k denarnim kaznim. Anseele se je izgovarjal, da je plača, ki jo dobi delavka zato, kar več dela, — darilo. Nesramni hinavci, tako delate sami z delavci! Ne vemo, ali naj se bolj čudimo grdi hinavščini socijalne demokracije, ali neumnosti tistih, ki jo verujejo. Tako delajo socijalisti! Katoliška belgijska

Drobtine.

vlada pa skrbi na vso moč, da bi zakonodavno uredila boljše razmere za delavce. Za državna dela je že določena najmanjša plača, pod katero se ne smejo oddajati. Uvedlo se je zavarovanje proti nezgodam. Določilo se je, kakšna mora biti delavska pogodba in kako se mora v tvornicah skrbeti za zdravje in nrvnost. — Na Švicarskem, ki se imenuje najslobodnejša zemlja in kjer je že zdavnej uvedena splošna volivna pravica, je bilo pri volitvah v »Narodni svet« (to se pravi v drž. zbornico) izvoljenih 147 poslancev in med njimi samo dva socijalna demokrata. Iz tega se javno vidi, da slobodoljubni pametni Švicarji ne marajo — socialistov. Tudi na Francoskem jim vedno bolj obračajo hrbet. Samo tam, kjer imajo judje javno mnenje v rokah, na Nemškem in v Avstriji jim cvete — pšenica. Skrbeli pa bomo mi, da jim ne dozori.

Naša stanovanja. Odkar je lansko leto siloviti potres porušil mnogo hiš v Ljubljani, so se stanovanja zelo podražila. Nekateri hišni posestniki izrabili so to prilžnost ter podražili stanovanja v toliki meri, da jih delavci nikakor ne morejo najemati. Ob potresu postavila je mestna občina za one, ki vsled potresa niso imeli stanovanja, na več krajih lesene barake. V te barake naselili so se izprva razni slojevi prebivalstva. Toda v teku nekoliko časa ostale so barake skoro samim delavcem. Kdorkoli je mogel, skušal je dobiti družega bivališča. Vsled tega so se tudi stanovanja v okolici Ljubljane zdatno podražila. Po zimi so se morali pa vsi prebivalci barak seliti v razne druge prostore. Tako je bila napolnjena »cukerfabrika« samih »barakarjev«. Kako se je stanovalo po barakah in pa potem v takih velikih prostorih, si pač lahko vsak sam misli, ako se pomisli, da je v eni sami »dvorani« nekdanje cukrarne stanovalo po več družin in da te družine med seboj niso nič ločene. Vsled tega so se pojavljali med stanovalci vedni neredi in dogajale razne nerodnosti. Toda za silo so bila vendar tudi ta stanovanja za rabo. Od tiste dōbe se je v mestu in okolici pozidalo precej poslopij. Reči pa moramo, da se vsa nova poslopja zidajo tako, da v njih ne bode prostora za delavce. Ako se bode vsa Ljubljana prenovila tako, potem bo morala polovica ljudij iz mesta, ker ne bodo dobili primerne stanovanja. V predmestjih in v mestni okolici so se pa takozvana delavska ali mala stanovanja tako podražila, da jih bo mogel le malokateri delavec zmagovati s svojo borno plačo. Da se izogne Ljubljana pomanjkanju delavskih stanovanj, je nujna potreba, da se merodajni faktorji ganejo v tem oziru, ter tudi za tiste, ki s svojim delom skrbijo za vse druge, vsaj z ozirom na stanovanja nekaj storijo. Ako mislijo nekaterniki, da je to sreča in ponos mesta, da pridejo stanovanja gledé stanarine v višji razred, jim moramo tukaj javno reči, da je to narobe svet. Kaj pomagajo delavcem lepa, draga stanovanja, ako morajo stanovati po kletéh in drvarnicah, ker ne morejo plačevati sob. Ne samo »lepo in krasno«, marveč tudi »potrebno in primerno« bi moralo biti na pravem mestu.

Z današnjo številko stopa »Glasnik« v tretji letnik. Stare naročnike prosimo, naj nam ostanejo zvesti in blagovolijo, ako še niso, čim najpreje obnoviti naročnino. Prosimo jih tudi ob enem, naj vsak naročnik pridobi vsaj še enega novega naročnika. Saj je vsacega dobro-mislečega človeka dolžnost skrbeti za razširjanje lista, ki se pod zastavo krščanskih načel bori za zboljšanje žalostnega položaja v zlasti nižjih stanov.

Iz Medvod. Mnogokrat smo že slišali, kako zna »Delavec« izvrstno lagati, vendar nismo si mogli misliti tako živo soc. demokratične vesti, s katero so se gledé nas Smlejcev in Pirničanov pokazali prave mojstre. Mi bi to zanikrno, redu in sreči smrtonosno druhal le vprašali: Kdaj nas je videla, da smo šli s kolmi oboroženi na shod v Medvode? Kdaj sta hoteli naši dve ženski »sodrug« Režima v Savo vreči? Kdo je rekel, da bode te tistemu, ki se bo v vašo vero (?) vpisal, 200 glđ. plačali? Kdaj je naš č. g. kaplan koga hujskal in vspodbujal po načinu, ki je postavno prepovedan? i. t. d. K temu dostavimo sledeče pojasnilo: Vsak pameten človek, ki pozna nas Gorenjce, mora spoznati, da bi bilo smešno, ko bi nas šlo 150, kakor trdi »Delavec«, s kolmi na par soc. dem., ki bi bilo komaj, da bi s seboj prinesli zezeza in kopita, da bi jih gorenjska sapica ne odnesla. Ko bi se šlo na to, bi se jeden ne imel veliko opraviti, da jih v Savo znosi! Radi Režima rečemo le toliko, da bi nihče ne žaloval, če bi ga Sava doli na Hrvaško ali pa še naprej nesla; da bi ga pa kdo izmed nas hotel v njo vreči, je debela laž, kajti le, ko je on jednega izmed naših fantov na mostu ustavil, potegnila ga je neka ženska za seboj rekoč: »Kaj boš s tem soc. demokratom govoril, ki je le opica brez duše?« Če se Režimu zdi, da se ima le svojim mišicam zahvaliti, da je zdrav odšel, (?) mu družega ne moremo reči, da je prav kakor tisti otrok, ki je svojo senco videl, pa je menil, da nekdo za njim teče! Glede 200 glđ. za vstop v vašo vero nam pa že smete verjeti, da ne moremo tako neumno misliti, ne govoriti, ker mislimo, da bi bilo komaj, ko bi vsak vaš član udnino podvojil, kajti oznanovalci »prave« vere, sreče in svobode (?) morajo tudi dostojno plačani biti! Pravite tudi, da je vaše društvo politično, ne pa verska sekta, mu odgovarjamo: Res ni verska sekta, pač pa je bolj pogubljiva, kakor vse druge! — Naš g. kaplan nas ni nikdar hujskal za nepostavno postopanje, pač pa nas je — kar je njegova dolžnost — svaril pred volkovi v ovčji obleki. Če je on rekel, naj bomo srčni, s tem se ni prostopil nobenega zakona; to je pa rekel zato, ker zdaj mora res srčen biti, kdor si upa svojo vero očitno pokazati. Sklepno bi se dostavili, da naj si »rudeče cape« zapomnijo, da ni pri nas prostora za njih fraze in da imamo že svoje učitelje, ki so v to poklicani, da ne potrebujemo zato »falariranih« črevljarjev, krojačev ali tudi sprevodnikov. Kadar

bodete zopet prišli, vam bomo prišli po postavi mi pokazat, da vas ne maramo! Tistemu bivšemu judu G. v Medvodah, ki se je v Ljubljani — v svojem času — krog duhovnikov lizal, pa svetujemo, naj gre s svojo komedijo tja, odkoder je prišel in naj nikar pri nas kozolcev ne obrača! Delavci.

Kaj se smé vse z delavcem? Iz Celovca dné 5. novembra. Pri zadnji deželnozbrski volitvi na Bistrici v Rožu je zmagal Tobeitz s svojimi, pa kako! Pred volitvijo je poslal k vsem volilcem, ki so le količkaj odvisni od fužin. Vsak se je moral podpisati, da pride k posvetovanju v fužinsko restavracijo, kjer se je zbranim zažugalo, da mora vsak dati glas le Tobeitzevi liberalni stranki, ker drugače takoj zgubi delo in zaslužek. Dotično polo je poslal tudi fužinskemu delavcu, posestniku Jožefu Serajniku po domače Lipec-u. Le-ta pa je odgovoril, da ne podpiše in ne pride k posvetovanju, pa tudi ne k volitvi, ker ne voli z nobeno stranko. Na ta odgovor je Tobeitz sam prišel k Serajniku, ko je ravno bil pri delu na plavžu, in mu rekel: »Serajnik, ali ne pojedete k volitvi?« Odgovoril je: »Ne.« Na to Tobeitz: »Štirinajst dni imate pri meni še dela.« Serajnik: »Je že prav.« Tako mu je bilo delo odpovedano, ker si ni dal vzeti svoje prepričanje. Triindvajset let, od sušca 1874 do kimovca 1896 je delal Serajnik v fužinah, »na polno zadovoljnost«, kakor pravijo delavske bukvice. Najboljše moči je porabil pri težkem delu v fužinah; sedaj pa mora na mah zapustiti delo, ker v političnem oziru neče plesati, kakor mu žvižga liberallec Tobeitz. Da, »liberalno« je tako postopanje, kaj ne! Tobeitz-u pa bi bilo svetovati, da se poda na Ogersko; tam bi bil mož pri volitvah na svojem mestu, Banfy mu dá gotovo še kako odlikovanje! — Serajnik je plačeval tudi svoje doneske v zavarovalnico za starost (Altersversorgungskasse) skozi 12 let. Sedaj sta se mu povrnili dve tretjini uplačanega denarja! — Hodil je pri deželni vladi in okrajnem glavarstvu popraševati, ali ga morejo braniti, ker ga odpušča Tobeitz samo zaradi volitev. Rekli so mu, da ne morejo pomagati!!! Tako se godi poštemu in pridnemu slovenskemu delavcu koncem 19. stoletja tam, kjer ima liberallec besedo in moč. Ta slučaj nas zopet glasno opominja, da se postavimo za volitev!

Socijalno demokratične surovosti. Iz Zagorja: V nedeljo, 8. t. m. je imel »misijonar« Čobal »misijon« pod Hrusko za samske mladeniče, zatorej je bila ta slavnost toliko večja, ker so bili samo mladeniči povabljeni; drugikrat so pa možje in ženske, največ pa otrok pričujočih. Ko imajo misijon končan, gredo domu, in če društvenika od katoliškega društva srečajo, se vsuje nanj cela ploha psovk. Človek bi mislil, da je prišel med divjake v južni Afriki. Še vse bi pretrpel, ko bi ga vsaj na cesti pri miru pustili. Zabavljajo, vpijejo in kmalu bi te na cesti pretepli, ko bi se upali, toda eni so še mlečneži, drugi imajo pa že preveč plešaste glave, katoliški delavci pa močne roke. — Mi bi svetovali Čobalu, ker se njegovo društvo tudi izobraževalno piše, da bi

malo bolje gledal, da bi njegovi društveniki ne čakali po cestah v krinkah in svoje huče z robcem zavezane, čakali na ljudi na cestah, kateri gredo mirni domov. Kdaj ste še slišali, da vas je iz katoliškega društva delavec ali kakor ga imenujete, »Ajmohtar«, na vaš surov način napadel, povejte ga! Vprašam tudi vas rudečesrajčnike, kdaj so vas naši mladeniči pevci iz župnišča domov gredé napadali, kakor vaša tromba in trobentica »Slovenski Narod« trdi in trobi. Kateri »Sokol« ali socijalni demokrat je bil od kakega našega društvenika napaden, posebno pa od naših fantov pevcev, ki vsakikrat mirni domov gredó. Drugače je pri Sokolu in pri socijal-demokratih, ki cele noči po cestah vpijejo in ljudem miru ne dajo. Mi nimamo takih nazorov, kakor jih imajo rudeči purmani pod Hrusko; mi ne nosimo bodalov po žepih, kakor ga nosi rudečesrajčnik P k. Tisti šestorici pa, ki piše v svoje glasilo »Sl. Narod« in »Rodoljub« same laži, pa povemo, da za laži se ne zmenimo, pa tudi ne za tisti potrpežljivi papir, na katerem se tiskata »Slovenski Narod« in »Rodoljub«. Mi se za tisto vaše trobilo čisto nič ne brigamo. Pišite resnico, kakor mi pišemo v naš cenjeni »Glasnik«, potem vam bo ljudstvo kaj verjelo; zdaj vam verjame tisto, katero je še zaslepljeno, drugi vam itak nobeden ne verjame. — Za danes naj bodosti, drugikrat vas bodem v še bolj svitli luči pokazal.

Katoliški delavec.

Današnji list smo poslali nekaterim gospodom na ogled. Če si ga ne marajo naročiti, naj ga nam blagohotno vrnejo.

Tapetarsk pomočnik

dobro vešč v vsakem tapetarskem poslu, išče dela. Naslov: **Fr. Pondelak, Zagreb.** Rakova ulica 3.

Čast domačemu obrtu!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4

v Ljubljani.

Svoji k svojim!

24—21

Prihodnja številka Glasnika izide 26. novembra.